

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูกลุ่มโรงเรียนตำบลห้วยจันทร์ อำเภอนาหวาย จังหวัดศรีสะเกษ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูกลุ่มโรงเรียนตำบลห้วยจันทร์ อำเภอนาหวาย จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 3 ด้าน คือ พฤติกรรมเน้นงาน พฤติกรรมเน้นความสัมพันธ์ และพฤติกรรมเน้นการเปลี่ยนแปลง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนตำบลห้วยจันทร์ อำเภอนาหวาย จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนตำบลห้วยจันทร์ อำเภอนาหวาย จังหวัดศรีสะเกษ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับเมื่อสร้างเครื่องมือเสร็จแล้ว นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย จากนั้นนำมาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.66- 1.00 และนำไปทดลองใช้ (Tryout) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น .91 จากนั้นนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 30 ฉบับ และเก็บคืนได้ จำนวน 30 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.7 และวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

พฤติกรรมผู้นำในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูกลุ่มโรงเรียน ตำบลห้วยจันทร์ อำเภอบุณฑล จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านพฤติกรรมเน้นการเปลี่ยนแปลง รองลงมาคือด้านพฤติกรรมเน้นความสัมพันธ์ และด้านเน้นงานตามลำดับ

1. ครูตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60 มีอายุระหว่าง 51- 55 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.3

2. พฤติกรรมผู้นำในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูตำบลห้วยจันทร์ อำเภอบุณฑล จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\mu=3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ พฤติกรรมเน้นการเปลี่ยนแปลง ($\mu=3.96$) รองลงมาคือด้านพฤติกรรมเน้นความสัมพันธ์ ($\mu=3.93$) และด้านพฤติกรรมเน้นงาน ($\mu=3.90$) ตามลำดับ

3. พฤติกรรมผู้นำในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูตำบลห้วยจันทร์ อำเภอบุณฑล จังหวัดศรีสะเกษ ด้านพฤติกรรมเน้นงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.90$)และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ข้าราชการครูได้เข้าอบรม หรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น($\mu=4.07$) รองลงมาคือผู้บริหารจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับสถานศึกษา($\mu=4.00$) ผู้บริหารมีการบริหารงานที่ตรงไปตรงมา โปร่งใส($\mu=4.00$)และผู้บริหารจัดการดูแล และบำรุงซ่อมแซม อาคารและสถานที่อย่างเหมาะสม($\mu=4.00$) ตามลำดับ

4. พฤติกรรมผู้นำในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูตำบลห้วยจันทร์ อำเภอบุณฑล จังหวัดศรีสะเกษ ด้านเน้นความสัมพันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.93$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\mu=4.10$) รองลงมาคือผู้บริหารจัดให้ข้าราชการครูทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน ($\mu=4.07$) ผู้บริหารจัดให้ข้าราชการครูจัดกิจกรรมส่งเสริมและสัมพันธ์กับชุมชนในท้องถิ่น ($\mu=4.07$) และผู้บริหารให้การสนับสนุนข้าราชการครูได้มีโอกาสวางแผนการปฏิบัติงานการเรียนการสอนร่วมกัน ($\mu=4.00$)ผู้บริหารให้การสนับสนุนข้าราชการครูได้มีโอกาสร่วมกัน จัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน($\mu=4.00$) ผู้บริหารให้

ข้าราชการครูเผยแพร่ข้อมูลเครือข่ายการศึกษาให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ทราบ ($\mu=4.00$) ตามลำดับ

5. พฤติกรรมผู้นำในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูตำบลห้วยจันทร์ อำเภอบางบาล จังหวัดศรีสะเกษ ด้านเน้นการเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\mu=3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ผู้บริหารมีการเปลี่ยนแปลงหน้าที่การปฏิบัติงานของข้าราชการครู ($\mu=4.10$) รองลงมาคือผู้บริหารจัดให้มีการพัฒนาและสร้างอาคารภายในสถานศึกษาขึ้นมาใหม่ ($\mu=4.07$) และผู้บริหารเสนอขอเปลี่ยนแปลงการกำหนดตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อเขตพื้นที่การศึกษา ($\mu=4.03$) ผู้บริหารจัดให้มีการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ของสถานศึกษา ($\mu=4.03$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยพฤติกรรมผู้นำในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูกลุ่มโรงเรียนตำบลห้วยจันทร์ อำเภอบางบาล จังหวัดศรีสะเกษมีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. พฤติกรรมผู้นำในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูตำบลห้วยจันทร์ อำเภอบางบาล จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้านเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ พฤติกรรมเน้นการเปลี่ยนแปลงรองลงมาคือด้านพฤติกรรมเน้นความสัมพันธ์ และด้านพฤติกรรมเน้นงาน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดโครงสร้างและการบริหารงานสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อดูแลให้การบริหารงานสถานศึกษาและการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับของสังคมได้ ผู้บริหารต้องรู้จักปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี โดยผสมผสานพฤติกรรมผู้นำในการบริหารหลายประเภทในเวลาเดียวกัน เพื่อให้เกิดสภาพคล่องในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ จากเหตุดังกล่าวจึงทำให้พฤติกรรมผู้นำในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนตำบลห้วยจันทร์ อำเภอบางบาล จังหวัดศรีสะเกษ อยู่ในระดับมากทุกพฤติกรรมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรณพร หฤทัยถาวร (2541:93) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา ในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำนวน 2 มิติ คือ มิติมิตรสัมพันธ์ และกิจสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร



โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกจำแนกตามขนาดโรงเรียน วุฒิกการศึกษา และประสิทธิภาพการบริหาร ทุกมิติอยู่ในระดับดีมาก

2. พฤติกรรมผู้นำในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูกลุ่มโรงเรียนตำบลห้วยจันทร์ อำเภอบ้านนา จังหวัดศรีสะเกษ ประเภทพฤติกรรมเน้นการเปลี่ยนแปลงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ปี พ.ศ. 2545 – 2554 เป็นทศวรรษแห่งคุณภาพและความเสมอภาคทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นโรงเรียนสมบูรณ์แบบ เพื่อให้ยกระดับคุณภาพการศึกษาคงคู่ไปกับความเสมอภาคทางการศึกษาที่คนไทยทุกคนพึงได้รับ บรรลุความสำเร็จโดยเร่งด่วน เพราะสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียน และผลิตกำลังคนให้มีศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันด้านเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีกับนานาประเทศ (กรมวิชาการ.2545 : 1-2) ดังนั้นการบริหารการศึกษาเพื่อให้อุดหนุนและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้าราชการครูต้องรู้จักการใช้สื่อ พัสตครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้าง อาคารสถานที่ ให้เหมาะสมสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งต้องสามารถวิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อมต่างๆ กำหนดเป็นโครงการใหม่ๆ เพื่อเสนอผู้บริหารนำไปกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร เพื่อก่อให้เกิดการผลักดันสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นจากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ข้าราชการครูกลุ่มโรงเรียนตำบลห้วยจันทร์ อำเภอบ้านนา จังหวัดศรีสะเกษ มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมผู้นำในการบริหารสถานศึกษา ประเภทพฤติกรรมเน้นการเปลี่ยนแปลงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมควร ไกรพน (2546 : 89) ที่ได้ศึกษาแบบ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า แบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามความเห็นของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ ขวัญชัย พูลเจริญ (2548 : 98) ได้ศึกษาภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนในอำเภอบ้านโพธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขียงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าภาวะความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. พฤติกรรมผู้นำในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูกลุ่มโรงเรียนตำบลห้วยจันทร์ อำเภอบ้านนา จังหวัดศรีสะเกษ ประเภทพฤติกรรมเน้นความสัมพันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการครูต้องการให้ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้เข้ารับการฝึกอบรมศึกษาดูงาน เพื่อให้เกิดความรู้ เทคนิคใหม่ๆ ที่จะนำมาปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดให้กับเพื่อนร่วมงานได้

ทราบเพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจและพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ข้าราชการครู กลุ่ม โรงเรียนตำบลห้วยจันทร์ อำเภอบุนนาค จังหวัดศรีสะเกษ มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมผู้นำในการบริหารสถานศึกษา ประเภทพฤติกรรมเน้นความสัมพันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยนา นาคฤทธิ์ (2547 : 96) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำและการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งมิตรสัมพันธ์และมุ่งกิจสัมพันธ์อยู่ในระดับมากทั้งสองแบบ

4. พฤติกรรมผู้นำในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูกลุ่มโรงเรียนตำบลห้วยจันทร์ อำเภอบุนนาค จังหวัดศรีสะเกษ ประเภทพฤติกรรมเน้นงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้ทั้งอาจเป็นเพราะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 บัญญัติให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกทำให้ข้าราชการครูมีภารกิจงานเพิ่มมากขึ้นทั้งภารกิจหลักและภารกิจพิเศษ เพื่อให้ทันต่อระบบการประกันคุณภาพแต่การปฏิบัติงานมากมายไม่อาจสำเร็จได้ถ้าหากต้องทำงานเพียงคนเดียว ต้องอาศัยครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอย่างจริงจังในทุกๆ ด้านภายใต้การวางแผน การจัดการและการกำกับติดตามการดำเนินงานจากผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ข้าราชการครูกลุ่มโรงเรียนตำบลห้วยจันทร์ มีความคิดเห็นต่อ พฤติกรรมผู้นำในการบริหารสถานศึกษาประเภทพฤติกรรมเน้นงานอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันวิษ แก้วมี (2551 : 81) ที่ได้ศึกษาความคาดหวังของข้าราชการครูที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี ผลการวิจัยพบว่าความคาดหวังของข้าราชการครูที่มีต่อพฤติกรรมผู้นำในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งประเภทพฤติกรรมเน้นงาน พฤติกรรมเน้นความสัมพันธ์ และพฤติกรรมเน้นการเปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพฤติกรรมผู้นำในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนตำบลห้วยจันทร์ อำเภอบางบาล จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมและประเภท พฤติกรรมมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทำให้ได้ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้านเน้นงาน พบว่าผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้แต่ละกิจกรรมอย่างเหมาะสมและผู้บริหารควรจ่ายงบประมาณประเภทต่างๆ ตามแผนปฏิบัติการประจำปี

1.2 พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้านเน้นความสัมพันธ์ พบว่าผู้บริหารควรช่วยจัดความขัดแย้งของข้าราชการครู ผู้บริหารควรให้คำปรึกษาในปัญหาการปฏิบัติงานของข้าราชการครู และผู้บริหารควรมีการจัดสวัสดิการให้กับข้าราชการครูอย่างเหมาะสม

1.3 พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้านเน้นการเปลี่ยนแปลง พบว่าผู้บริหารควรเป็นผู้จัดให้มีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรการเรียนการสอน ให้เหมาะสมและทันสมัย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาพฤติกรรมผู้นำในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนอื่น ๆ และเขตพื้นที่การศึกษา

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้นำด้านอื่นๆ เพิ่มขึ้นอีก เช่น ด้านคุณธรรม จริยธรรมและ พฤติกรรมผู้นำอันพึงประสงค์ของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนอื่น ๆ และเขตพื้นที่การศึกษา